Istorija 0

Joanikije i Sekula Drljević: Živjela slobodna i nezavisna Kraljevina Crna Gora!

Autor: **Antena M**

12.07.2021. 09:45 ➜ 11:13

Piše: Vladimir Jovanović

Na slici gore, s lijeva na desno: dr SEKULA DRLJEVIĆ, JOANIKIJE LIPOVAC i MIHAILO IVANOVIĆ.

Lipovac je mitropolit crnogorsko-primorski SPC, rođen u Stolivu (Boka kotorska). Dr Drljević iz Morače, Ivanović iz Kuča – prvaci su i višestruko izabrani poslanici Crnogorske federalističke stranke u parlamentima prve Jugoslavije.

Njih trojica su uslkani 12. jula, tačno prije prije osam decenija – 1941. godine u restoranu cetinjskoga hotela „Grand”.

U „Grandu” im je domaćin RAŠKO BEŠIĆ, federalista, gradonačelnik Cetinja. Tu su na svečani ručak došli nakon što je u sali Zetskoga doma ranije toga dana, uz pokroviteljstvo italijanskoga okupatora, poglašena, kako je navedeno – Slobodna i Nezavisna Kraljevina Crna Gora.

Ivanović je 12. jula 1941. predśedavajući ad hoc skupa, čiji je službeni naziv – CRNOGORSKI SABOR. U istoriografiji poznatiji kao Petrovdanski sabor, jer je održan na Dan Svetih apostola Petra i Pavla, kada su u prošlosti ispred Cetinjskoga manastira bili veliki crkveno-narodni sabori. Dr Drljević je glavni govornik, a Joanikije je śedio u prvome redu dvorane Zetskoga doma kao jedan od oko 65 delegata.

LA VOCE DEL MONTENEGRO

ЦЕТИЊЕ 13 Јула 1941 — XIX

ЦРНОГОРСКИ САБОР ПРОГЛАСИО ЈЕ

СЛОБОДНУ И НЕЗАВИСНУ

КРАЉЕВИНУ ЦРНУ ГОРУ

L' Assemblea Nazionale Costituente ha proclamato il Montenegro Stato libero ed indipendente

ЖИВЈЕЛА СЛОБОДНА ЦРНА ГОРА!

НОВА ПРИЈЕСТОЛНИЦА У ВЈАНКУ СЛОБОДЕ

Телеграми захвалности црногорског Сабора

ДЕКЛАРАЦИЈА ЦРНОГОРСКОГ САБОРА

Декларацију:

ЗВАНИЧНИ ДИО

Učešće Joanikija u tom neuspjelom pokušaju obnove crnogorske nezavisnosti dokumentovao sam elaboratom od tridesetak fotografija i prije deceniju objavio u knjizi „Petrovdanski sabor 1941" (Podgorica, 2011).

SPC je pokušavala to ne samo da zataška, nego tvrdila i suprotno od provjerljivih činjenica. U tom poduhvatu SPC, volens-nolens, prethodno im je asistirala uspješno i komunistička istoriografija, koja je podatak Joanikijeva učešća u proglašenju Slobodne i Nezavisne Kraljevine Crne Gore iz nekog razloga „ignorisala". Ali to je samo jedan od nepreglednog broja primjera „saradnje" SPC i komunističke istoriografije u ciljanoj konfabulaciji crnogorske prošlosti; o tome opširnije nekom drugom prilikom…

Iz dvije knjige, koje je onomad, sa blagoslovom Amfilohija Radovića, objavila „Svetigora", možemo uzeti tipične SPC uzorke.

Velibor Džomić 1996. u knjizi „Golgota mitropolita crnogorsko-primorskog Joanikija (1941-1945)" tvrdi sljedeće: „Da je mitropolit JOANIKIJE bio okupatorski sluga on bi svakako učestvovao u petrovdanskom proglašenju tzv. 'Nezavisne države Crne Gore' koju je u dogovoru sa italijanskim okupacionim silama proglasila Crnogorska federalistička stranka na čelu sa SEKULOM DRLJEVIĆEM. Mitropolit Joanikije je SVOJIM BESKOMPROMISNIM STAVOM IGNORISAO takve crnolatinaške, separatističke i anticrnogorske ideje i skupove".

Slično i istoričar Aleksandar Stamatović: „Poslije višemjesečnih priprema, taj čin je izvršen 12. jula na Petrovdan u Cetinju. Mitropolit Joanikije Lipovac, i gotovo sve sveštenstvo Mitropolije crnogorsko-primorske NIJESU UZELI NIKAKVOG UČEŠĆA U SPROVOĐENJU OVE IDEJE I ČINA I POTPUNO SU SE DISTANCIRALI OD NJIH" („Kratka istorija Mitropolije crnogorsko-primorske: 1219-1999)".

Ovo su, dakle, netačne tvrdnje Džomića i Stamatovića. No, postale su dio „žitija" Joanikijeva, jer ga je SPC proglasila 1999. za „Svetoga sveštenomučenika".

Odluka o proglašenju Slobodne i Nezavisne Kraljevine Crna Gora nikad nije dobila konačnu verifikaciju u Rimu. Petrovdanski sabor je eksperimentalni projekat Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Italije. Održan je na temelju angažmana SERAFINA MACOLINIJA, funkcionera tog ministarstva, inače advokata i novinara, koji je u prvo vrijeme imao ulogu glavne ličnosti okupacionih vlasti u Crnoj Gori.

Macolini je od 28. aprila 1941. civilni komesar, a s te pozicije je smijenjen nekoliko dana po izbijanju Trinaestojulskoga ustanka – umjesto njegove civilne okupcione uprave, tada je za Crnu Goru postavljeno vojno guvernerstvo koje je do kapitulacije Italije u septembru 1943. primjenjivalo surove odmazde i represalije.

Nakon što je opozvan, Macolini se zauvijek vratio u u Italiju. Tamo je početkom 1945. umro prirodnom smrću. U Crnoj Gori nije ga upamtio niko po kakvom zlu, za razliku od generala Pircija Birolija, koji je zaveo surovi teror vojne okupacije.

Biroli je de facto početkom 1942. stvorio zločinačku četničku organizciju u Crnoj Gori, unutar koje je važnu ulogu imao i Joanikije Lipovac. Od kraja 1944. Joanikije je počasni predśednik četničkoga Nacionalnoga komiteta za Crnu Goru i Stari Ras. Po svršetku rata, nakon što je zarobljen u četničkome zbjegu u Sloveniji, Joanikije je, bez suđenja, po svemu sudeći strijeljan na nepoznatoj lokaciji u Srbiji.

Bolje sreće bio je Biroli – Titova Jugoslavija se nije potrudila, uprkos očiglednim masovnim ratnim zločinima koje je u Crnoj Gori počinio, da mu se sudi, pa je ostatak života proveo u ugodnoj mirovini: umro 1962. u Rimu...

Nota bene, do 13. jula 1941. u Crnoj Gori, pod okupacionom civilnom upravom Serafina Macolinija, niko nije privođen, hapšen ili interniran, niko strijeljan, ničija kuća nije zapaljena, niti pljačkana privatna imovina. Italijani su organizovali i humanitarno dijeljenje životnih namirnica. Do tada u dubokoj ilegali, ovdašnji ogranak KPJ je, kao nikad ranije, mogao nesmetano da razvije aktivnosti, te po istrukcijama iz Moskve i Beograda pripremi i izvede Trinestojulski ustanak, koji se docnije, nakon što su se ustanici podijelili na partizane i četnike, izrodio i u masovni bratoubilački rat.

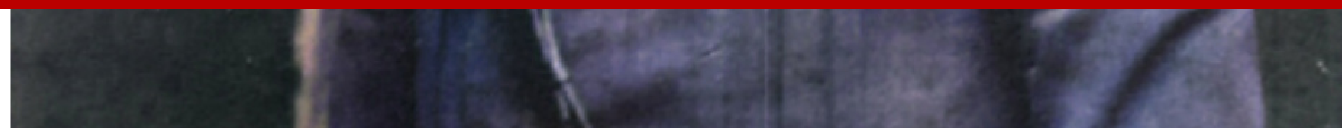
Komunisti su se u Crnoj Gori 1918. pojavili kao dio anticrnogorske agenture Kraljevine Srbije – neki od njih su i učesnici tzv. Podgoričke skupštine, neki angažovani i kao plaćenici na oružanome gušenju Božićnoga ustanka – časni izuzeci iz tog vremena su Petko Miletić, dr Vukašin Marković, Gojko Žarić, Tomaš Žižić, Milovan Anđelić, Gojko Samardžić, Aleksa Pavićević ili Nikola Kovačević. Od 1945. komunisti su „federalnu" Crnu Goru i ustavno sveli na jednopartijsku, totalitarnu i u svemu zavisnu koloniju Beograda. Kao ni 1918, ni 1945. o sudbini Crne Gore se nije odlučivalo u Crnoj Gori i slobodnim izjašnjavanjem Crnogoraca; i Prva i Druga Jugoslavija su duboko anticrnogorske tvorevine...

Pa svršteku tzv. aprilskoga rata 1941, italijanske okupacione vlasti u Crnoj Gori su odlučile da ne primjenjuju važeće odredbe međunarodnoga prava o interniranju ratnih zarobljenika (Ženevsku konvenciju o zaštiti ratnih zarobljenika iz 1929. godine), pa su 17. aprila 1941, po uredno potpisanoj kapitulaciji Vojske Kraljevine Jugoslavije, ubrzo iz logora u Skadru oslobodile na hiljade zarobljenih Crnogoraca, mobilisanih vojnika, oficira i podoficira Zetske divizije. Usporedbe radi, zarobljeni pripadnici jugoslavenske vojske na drugim frontovima su uglavnom odvedeni u zarobljeništvo.

Iako je Crna Gora bila krcata naoružanjem i opremom bivše jugoslavenske vojske – kasarne i magacini naoružanja i vojne opreme su po kapitulaciji doslovno od stanovništva razvučeni – italijanski okupator do 13. jula 1941. nije preduzeo demilitarizaciju.

Na drugoj strani, hiljade crnogorskih izbjeglica, od ekstremnih Albanaca prognanih kolonista iz Metohije, našlo je do tada sigurno utočište u Crnoj Gori. Interesntno, veliki dio njih docnije je pripadao pokretu KRSTA POPOVIĆA, koji, slično kao i niz drugih istaknutih federalista, nije učesnik Petrovdanskoga sabora.

General Popović je bio protiv i partizana i četnika, smatrajući ih za agenture Kominterne iz Moskve odnosno izbjegličke jugoslavenske vlade u Londonu za čije je račune i pokrenuto krvavo kolo bratoubistva među Crnogorcima. Ciljevi i partizana i četnika su bili anticrnogorski – restauracija nesrećne tamnice zvane Jugoslavija. Tokom Drugoga svjetskoga rata, broj ubijenih Italijana i Njemaca na području Crne Gore je zanemarljiv u odnosu na broj ubijenih Crnogoraca u partizansko-četničkim razračunavanjima...

Na Cetinje su u maju, junu i početkom jula 1941. dolazile delegacije uglednih pravoslavaca iz istočne Hercegovine, koji su, tražeći zaštitu od ustaškoga terora, a skloni procrnogorskoj tradiciji svojih predaka – tražili da se pripoje Slobodnoj i Nezavisnoj Kraljevini Crnoj Gori. Poimenično, ti Hercegovci su bili: dr Savo Ljubibratić, Dušan Nenezić iz Trebinja, pop Novak Mastilović iz Gacka, sudija dr Obrad Novaković...

Za kraj, još malo o zbivanjima na Petrovdan, 12. jula 1941, kada je ceremonija, prije Crnogorskoga sabora u Zetskome domu i svečanoga ručka u „Grandu", započela ujutro ispred zdanja nekadašnje vlade i skupštine Kraljevine Crne Gore. Svirao je italijanski vojni orkestar i podignute zastave – italijanska i crnogorska.

Na slici dolje, među dijelom okupljenih, opet vidimo Joanikija Lipovca, sada sa još nekoliko sveštenika. Do Joanikija, stariji sveštenik s štapom je PETAR VUKOVIĆ, takođe zelenaš, iz Komana. U sredini, prvi red, nešto mlađa osoba u crnogorskoj nošnji je advokat iz Podgorice DUŠAN VUČINIĆ, generalni sekretar Crnogorske federalističke stranke...

Komentari (0)

POŠALJI KOMENTAR

Ko to zloupotrebljava ime istoričara Šerba Rastodera

Joanikije i Sekula Drljević: Živjela slobodna i nezavisna Kraljevina Crna Gora!

Kontakt podaci
Adresa: Đoka Miraševića 59, Podgorica
Telefon: +382 20 66 42 84
Fax: +382 20 66 42 84